

**DEPARTAMENT  
DE LA PRESIDÈNCIA****LLEI**

*4/2012, del 5 de març, del recurs de cassació en matèria de dret civil a Catalunya.*

EL PRESIDENT  
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

**LLEI***Preàmbul*

L'article 95.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix en exclusiva al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya la unificació de la interpretació del dret de Catalunya. Així mateix, l'article 111-2.2 del Codi civil de Catalunya disposa que la jurisprudència civil del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya s'ha de tenir en compte per a interpretar i aplicar el dret civil català.

El recurs de cassació és la via prioritària d'accés al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya dels assumptes civils regits pel dret català; és, per tant, el principal instrument processal perquè aquest tribunal pugui acomplir la tasca que li atribueix l'Estatut amb relació al dret civil català. De la regulació d'aquest mitjà d'impugnació i, molt particularment, dels criteris d'accés que s'estableixin, en depèn que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya assoleixi de manera efectiva la funció que n'espera el dret català. O, dit d'una altra manera, que hom pugui disposar de manera eficaç d'un element essencial per a interpretar i aplicar el dret civil català.

De la creació del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ençà, els criteris legals per a accedir al recurs de cassació en matèria de dret civil català han estat els mateixos que els fixats per a recórrer en cassació davant el Tribunal Suprem. Aquesta circumstància ha determinat que les modificacions dels criteris d'accés a la cassació introduïdes per la Llei d'enjudiciament civil afectessin les matèries i els tipus d'assumptes regits pel dret civil català que podien accedir al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

A més, l'experiència adquirida amb el funcionament del sistema permet constatar que la regulació del recurs de cassació que fa la Llei d'enjudiciament civil, tot i que es podria arribar a considerar ambiciosa des de la perspectiva del Tribunal Suprem, comporta una restricció que dificulta que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya assoleixi de manera efectiva les fites que li confereix l'ordenament català amb relació al seu dret civil.

Sota la vigència dels criteris generals de la Llei d'enjudiciament civil, tant la del 1881 com la del 2000, es constata que hi ha hagut matèries pròpies del dret civil català que no han tingut o no tenen accés al recurs de cassació. Per aquesta raó, aquesta llei incorpora innovacions que, sense afectar la competència que la Llei orgànica del poder judicial atribueix als tribunals superiors de justícia i integrant-se en el model de recurs de cassació vigent, permet disposar de criteris propis i estables d'accés a la cassació, fixats en atenció a les necessitats del dret civil català, de manera que el conjunt de l'ordenament civil català pugui ésser objecte d'una actuació més intensa per part del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i, correlativament, que el dret civil català se'n beneficiï.

L'article 130 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en concordança amb l'article 149.1.6 de la Constitució espanyola, atribueix a la Generalitat la competència per a dictar les normes processals específiques que derivin de les particularitats del dret substantiu de Catalunya.

En exercici de la competència que deriva del marc constitucional i estatutari i, per tant, circumscribint-ne la vigència a l'àmbit propi de la competència de la Generalitat, aquesta llei incorpora les especialitats necessàries en la regulació del recurs de cassació davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Hom identifica una especificitat prèvia a qualsevol altra consideració, que no es refereix a una institució concreta, sinó a l'ordenament en el seu conjunt. Cal tenir present, com a fet diferencial, que el desenvolupament quantitatiu i qualitatiu del dret civil català, lligat al procés de codificació iniciat el 2002, ha de considerar la possibilitat d'una producció correlativa de jurisprudència, entesa com a instrument fonamental per a interpretar i consolidar el dret positiu.

D'acord amb el que disposa el Codi civil de Catalunya, l'accés a la cassació davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en matèria de dret civil català es pot fonamentar en la infracció de la jurisprudència del mateix Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i del Tribunal de Cassació de Catalunya.

S'estableixen mecanismes per a fer possible el recurs de cassació en totes les matèries. L'experiència evidencia que el nombre de recursos de cassació que arriben al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya és molt reduït i circumscrit a determinats àmbits del dret català. Efectivament, la rellevància de la jurisprudència cassacional respecte al dret civil de Catalunya és encara més feble si ens atenim a la tipologia de matèries a què es refereixen els recursos. Fins i tot hi ha moltes matèries que, pel fet de no assolir l'import mínim que estableix la Llei d'enjudiciament civil, o per la dificultat d'articular els requisits de la via de l'interès cassacional, no tenen accés a cassació.

En aquesta línia, amb les finalitats de no excloure cap tipus d'assumpte de la possibilitat d'accedir a la cassació, remarcar el caràcter fonamental que per al dret civil català té la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i procurar un increment moderat del nombre de recursos, s'estableix que l'interès cassacional regeix l'accés a la cassació de tots els assumptes. Per tant, es podrà recórrer en cassació quan hi hagi contradicció entre la resolució impugnada i la doctrina jurisprudencial del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i quan s'al·legui la manca de jurisprudència indicada. També s'especifica, per a aquest darrer supòsit, que el temps de vigència de la norma amb relació a la qual s'al·lega la manca de jurisprudència no desvirtua en cap cas la concurrència d'interès cassacional. En el context de desenvolupament del dret civil català, es prioritza que no hi hagi cap tipus d'assumpte que resti sense la possibilitat que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya s'hi pugui pronunciar, tot entenent que el risc que es produeixi una allau d'assumptes és remot.

La contradicció entre resolucions de diverses audiències provincials o de llurs seccions no s'inclou com a expressió de l'interès cassacional en matèria de dret civil català, perquè amb els criteris establerts queden cobertes les finalitats de la cassació, atès que, com s'ha indicat, la manca de jurisprudència dóna accés a la cassació en tots els casos.

Aquesta llei circumscriu la seva vigència a l'àmbit de la competència de la Generalitat i a les especialitats processals del dret civil català. Per aquesta raó, a més d'establir les especialitats indicades, atén les situacions que es poden generar per la concurrència de la normativa estatal i la catalana en un mateix assumpte. Si bé es cert que l'al·legació de la infracció d'un precepte de dret civil català habilita el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per a conèixer de la cassació amb relació a qualsevol dels objectes que contingui el procés, també ho és que no totes

les pretensions acumulades tenen accés a cassació per aquest sol fet. Cal, a més, que cada acció o pretensió compleixi els criteris d'impugnabilitat que estableix la legislació que hi és aplicable. De manera que pot succeir que unes pretensions tinguin accés a cassació i d'altres no.

Aquesta llei s'estructura en quatre articles i dues disposicions finals.

#### Article 1

##### *Àmbit d'aplicació*

Aquesta llei s'aplica al recurs de cassació substanciat pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya amb relació als assumptes que es regeixen per l'ordenament civil català.

#### Article 2

##### *Resolucions recurribles i infraccions al·legables*

1. Es pot recórrer en cassació, d'acord amb aquesta llei, contra les resolucions en matèria civil de les audiències provincials amb seu a Catalunya.
2. El recurs de cassació s'ha de fonamentar, exclusivament o juntament amb altres motius d'impugnació, en la infracció de normes de l'ordenament civil català.
3. L'al·legació de la infracció d'un precepte constitucional o de la doctrina del Tribunal Constitucional amb relació al dret civil català dóna accés a la cassació davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en els casos i amb els requisits que estableix aquesta llei, si no escau la cassació davant el Tribunal Suprem.

#### Article 3

##### *Requisits d'accés a la cassació davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya*

Tenen accés a cassació davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya els assumptes el motiu d'impugnació dels quals es fonamenti en una de les causes següents:

- a) En la contradicció amb la jurisprudència que resulta de sentències reiterades del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya o del Tribunal de Cassació de Catalunya.
- b) En la manca de la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya o del Tribunal de Cassació de Catalunya. El temps de vigència de la norma amb relació a la qual s'al·lega la manca de jurisprudència no n'impedeix l'accés a la cassació en cap cas.

#### Article 4

##### *Recurs amb relació a les especificitats processals derivades del dret civil català*

Si en la resolució del recurs de cassació s'estima la infracció d'una norma processal de l'ordenament civil català, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha d'ordenar la mesura adequada per a fer efectiva la dita norma.

#### DISPOSICIONS FINALS

##### Primera

###### *Aplicació de la llei*

Aquesta llei s'aplica a les resolucions de les audiències provincials dictades a partir de la seva entrada en vigor.

##### Segona

###### *Entrada en vigor*

Aquesta llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertochi la facin complir.

Palau de la Generalitat, 5 de març de 2012

ARTUR MAS I GAVARRÓ  
President de la Generalitat de Catalunya  
(12.062.037)

---